

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 221 (6197) 23 верасня 1938 г., пятніца ЦАНА 10 КАП.

С Ё Н Н Я Ў Н У М А Р Ы :

Працоўным ордэнаўноснай Совецкай Беларусі.
Пісьмо калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі імя Чапаева, Золатанашскага раёна, Палтаўскай вобласці.
Зводна Наркамзема БССР аб ходзе сельскагаспадарчых работ у калгасах па абласцях БССР.
Перадкстрычніцкае сацыялборніцтва прадпрыемстваў БССР.
С. Лясюк. — Справаздача партыйнага камітэта.
А. Маслоўскі. — А. Н. Радзішчаў (да 136-годдзя з дня смерці).

ЗА РУБЯЖОМ.
Становішча ў Чэхаславакіі.
Усеагульняе палітычны стачкі ў буйнейшых гарадах краіны.
Адстаўка чэхаславацкага ўрада.
Новы састаў чэхаславацкага кабінета міністраў.
Волугі замежнага друку на выступленне тав. Літвінава на пленуме Лігі нацый.
Прамова Негрына на пленуме Лігі нацый.
Нагляды паграбаванні Польшчы і Венгрыі.
Англіійскія самалёты бомбардуюць арабскае насельніцтва ў Палестыне.
На фронтах у Іспаніі.
Паўстанні ў Іспанскім Марока.

ШКОЛЫ ПАВІННЫ ПРАЦАВАЦЬ ЧОТКА, АРГАНІЗАВАНА

Вось ужо тры тыдні, як у нашых школах праходзяць заняткі. Новы вучбы год увайшоў шчыльным крокам у чатковыя, няпоўныя сярэднія, сярэднія і вышэйшыя школы.
Вышэйшая школа вучэбны год пачае з думкаў вельміважных дакументаў, якія служаць справе развіцця пераходнай навукі, справе комуністычнага хвавання маладога пакалення. Першы дакумент — гэта Кароткі курс падручка па гісторыі Усеагульнай комуністычнай партыі (большэвікоў). Выхад у свет гэтага дакумента — арыштае адданне росвіту той навукі, якая не гадаржае сябе ад народа, а служыць яму. Выхад у свет Кароткага курсу гісторыі ВКП(б) — вельмі перамога і творчы чынам фронт, выдатная праца ў ідэйным жыцці нашай партыі арцы краіны сацыялізма атрымаў ідоўны дакумент, у якім з невячэйшай іржаасцю і глыбінёй залічаны аўнаыя старонкі гісторыі нашай раяны, старонкі барацьбы і перамог ваяк партыі Леніна—Сталіна.

пачаўся з вядомай колькасцю недахопаў. Мы пісалі ўжо пра пачатак вучбы ў новапабудаваных школах. Становішча між іншым не змянялася. Органы народнай асветы, будучыя арганізацыі па-ранейшаму не выконваюць прамых сваіх абавязкаў. Пабудаваныя, напрыклад, у гэтым годзе Сталінская школа № 13 па вуліцы імя А. С. Пупына тахічнай камісіяй прынята, але мае рад буйнейшых недаробкаў. Гэтыя недаробкі з'яўляюцца пераходнымі ў нармальнай рабоце школы. Але Менбу і гарана чамусь холадна наглядваюць і ніякіх мер не прымаюць, каб ліквідаваць недаробкі, атварыць нармальныя ўмовы для работы ў школе.
У арганізацыі вучбы ў школах Менска і зараз ёсць вельміважных недахопы. Яшчэ не закончана камплектаванне школ, забеспячэнне іх кадрамі выкладчыкаў, не ўстаноўлен стабільны расклад.

Да рэчы, аб Наркамасветы. Кіраўніцтва школам не арганізавана, метадычная дапамога аказваецца вельмі слабая. Заслуга НК, што ў гэтым годзе выданы праграмы, але якасць іх далёка недавальная. Настаўнікі пішуць, што праграмы па беларускай мове і літаратурнаму чытанню, як і па раду іншых прадметаў, іх не заваляваюць. Відэочна, што тут Наркамасветы абавязан уважліва праслуджувацца і выпраўляць становішча спраў.
Зняпаку застаў вучэбны год буйнейшым навуцальным Установаў рэспублікі — Беларусі дзяржаўны ўніверсітэт. Тут у першыя дні вучбы неабеспячаныя прафесарска-выкладчыцкімі кадрамі прынята да таго, што вельмі многа каштоўнага часу прападала дарэмна, а важнейшыя сацыяльна-знаначыны дысцыпліны на першым курсе амаль не выкладаліся. У раскладзе заняткаў такім чынам было многа «акоў». Кіраўніцтва ўніверсітэта нічога не зрабіла, каб дапамагчы новаму пачатку (прынята ў гэтым годзе каля 300 студэнтаў) уключыцца ў работу па авалоданню складанымі ведамі.

У радзе вышэйшых навуцальных устаноў Менска, Гомеля, Мавілева і Віцебска ёсць палобныя і іншыя недахопы ў арганізацыі вучбы ў першыя дні вучэбнага года. Недахопы гэты ідуць несумненна па лініі неабеспячэння кадрамі, падручнікамі, нестырасавання памяшканняў і т. д.

Новы вучэбны год павінен з'явіцца лічым этапам, у які нашы школы, нашы вышэйшыя навуцальныя ўстановы павіны забеспячыць яшчэ вышэйшым асаб камуністычнага хвавання, ічэ вышэйшым паспяховам вучняў студэнтаў. Да гэтага павінен імкнуцца кожны выкладчык, кожны чэсны сорапш педагог, кожны каму дорага праца народнай асветы.
Аднач, першыя дні вучбы яшчэ далёка не ва ўсіх школах, не ва ўсіх вышэйшых навуцальных установах пачае аюць узору пастаноўкі вучэбнага права, ад якога залежыць паспяховаць першыя дні вучбы паказваюць і на ре, што не ва ўсіх нашых школах. НУ наведзены большыя парадка, арганізаванасць, планавасць. Звернемся да кампартных фактаў.

Недахопы першых дён вучбы сведчаць аб тым, што ў нашых школах вучэбны год праходзіць яшчэ не на тым узроўні, якога патрабуе ад сваёй школы партыя, совецкі ўрад, увесь наш многаліліённы народ. Справа, відэочна, заключаецца ў тым, што навадзены большыя парадка ў нашых школах не заяляць яшчэ яд след партыйнай арганізацыі. Адсюль адсутнасць напорстасці, планавасці, звычайнай акуратаасці ў правядзенні палітычна-выхаваўчай, вучэбнай работы.

Кіраўска сярэдняя школа ў вучэбны год уступіла з вядомымі недахопамі. амонг не быў праведзены, настаўніцкі алектэры не быў у ўсеабаўраўні, каб яшчэ заняты і воль вучэбны год паўся, а ў школе яшчэ і зараз нехапае аглядных дапаможнікаў, падручнікаў, асклад заняткаў быў складзены неавасова Мала гэтага. У мінулым вучэбным годзе ў школе быў вядомы працент аспяваючых. Многія вучні іспыты а мовях не вытрымалі. 84 вучня былі азначаны паўторныя іспыты на воль. Але з першых дён вучбы ў новым вучэбным годзе гэтыя іспыты сарвалі і школа дапусціла другалоднітва. Нават у школах Менска вучэбны год

Усё гэта выклікае неабходнасць навадзены большыя парадка ў школах, умацавання партыйнага кіраўніцтва імі. «Кожная партыйная арганізацыя горада і раёна павіна несеі адказнасць за работу школы на сваёй тэрыторыі, за ўсю пастаноўку педагогічнай і выхаваўчай работы ў ёй. Гэтага пакуль што не было ў нашым раёне» — піша ў сваім пісьме ў рэдакцыю дэпутат Вярхоўнага Савета БССР, Сакратар Быхаўскага РК КП(б)Б тав. Суботнін. З ім негва не агадзіцца, бо зараз культурны фронт, дае годамі ардувалі ворагі народа, патрабуе максімальнай увагі, партыйнага вока.

ЗВОДКА НАРКАМЗЕМА БССР

АБ ХОДЗЕ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ РАБОТ У КАЛГАСАХ ПА АБЛАСЦЯХ БССР НА 20 ВЕРАСНЯ 1938 г. (у проц. да плана).

Вобласці	Пасеяна ў проц. адзінках	У тым ліку сярпавых	Абмочана азімых і ў проц. да фармана	Рэвалюцыйна абмочана выкладчыцкага кадра	Пачыта іланы са спецыяльна абмочана ў проц. адзінках да вышэйшай рэвалюцыі	Выкачана бульбы	Забялезна сіносу	Пачыта азімых
Віцебская	96,0	88,7	62,3	97,0	13,1	4,3	44,0	10,6
Гомельская	91,0	34,4	65,4	99,6	40,1	10,5	39,5	11,4
Магілёўская	95,4	60,6	56,2	98,1	26,2	5,9	28,7	12,1
Менская	95,4	89,5	45,5	97,0	6,2	8,0	49,3	20,7
Палеская	97,7	70,8	55,7	100,0	26,7	14,4	50,6	25,5
Па БССР	95,9	75,0	57,0	97,7	19,3	7,8	41,9	14,6
Было на 10/IX 1938 г.	73,4	59,4	48,4	92,8	3,4	2,0	26,1	10,2

УЧОТНА-СТАТЫСТЫ ЧНЫ АДДЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

СТАНОВІШЧА ў ЧЭХАСЛАВАКІІ

УСЕАГУЛЬНЫЯ ПАЛІТЫЧНЫЯ СТАЧКІ У БУЙНЕЙШЫХ ГАРАДАХ КРАІНЫ

ПРАГА, 22 верасня. (БЕЛТА). Абураўне народных мас Чэхаславакіі здарднітвом Францыі і Англіі і капітуляцый урада прыняла вельміважных размеры. Хваля магутных дэманстрацый пратэсту супроць капітуляцыі за абарону незалежнасці і цэласнасці рэспублікі ахапіла ўсю краіну. Агульня лік удзельнікаў дэманстрацый, прадаўжаўшыся ў Празе ўсю ноч, даходзіў да публічнага чалавек. У буйных гарадах Брно, Моравска Острава, Пільзене, Турнове і інш. дэманстравалі сотні тысяч працоўных, патрабуючы сур'ездальнага склікання парламента, адстаўкі ўрада і ўзбраення народа для адпору фашыскай аграесі.
Свіня з рапці ў Празе, Брно, Пільзене і радзе іншых гарадоў стыхійна

выбухнула ўсеагульняе палітычныя стачкі. Рабочыя сталіцы, з'яўляючыся на работу, стрыюна ў калоны і дэманструюць да будынка парламента. Трамвайны рух прыпынен. На ўсіх плошчах адбываюцца бурныя мітынгі, якія патрабуюць адстаўкі інераніяга ўрада і стварэння новага ўрада, карыстаючага давер'ем народа і гатовага да абароны рэспублікі. На мітынгх выступаюць дэлегацыі з розных абласцей краіны, якія прыбылі ночу ў Прагу для перадачы ўраду пратэста мільёнаў працоўных супроць палітыкі капітуляцыі перад пасобікамі агресіі—Англіі і Францыі.
Урад толькі-што падаў у адстаўку. Прэзідэнт Бенеш яшчэ не прыняў адстаўкі.

АДСТАЎКА ЧЭХАСЛАВАЦКАГА ўРАДА

ПРАГА, 22 верасня. (БЕЛТА). Адстаўка кабінета міністраў прэзідэнтам Бенешам прынята. Будзе створан кабінет нацыянальнай абароны. Склад яго яшчэ невядомы. Мяркуець, што ён будзе створан з пратэаўнікоў левых дэмакратычных партыі і кіраўніцтва арміі.

сабралася звыш 100 тысяч чалавек. Кожныя 20—30 мінут міма будынка праходзяць калоны дэманстрантаў — рабочых, служачых, студэнтаў і іншых. У дэманстрацыі ля будынка парламента прынялі ўдзел 30 тысяч гарчякоў, якія прыбылі ў Прагу з горада Кладно (каменнавуальны басейн Сярэдняй Чэхіі).

НОВЫ САСТАЎ ЧЭХАСЛАВАЦКАГА КАБІНЕТА МІНІСТРАЎ

ПРАГА, 22 верасня. (БЕЛТА). Новы чэхаславацкі ўрад сфарміраван у наступным саставе:
Ян Сырвы (генеральны інспектар чэхаславацкай арміі)—прэм'ер-міністр, адначасова ваенны міністр,
Камі Крофта (беспартыйны) — міністр замежных спраў,
Ян Чорны (паперанні прэзідэнт Маравска-Сілезскай правінцыі) — былы член аграрнай партыі) — міністр унутраных спраў,
Кельфус (беспартыйны) — міністр фінансаў,
Генерал Носаў — міністр грамадскіх работ,
Райх (член аграрнай партыі, старшыня сельскагаспадарчай акадэміі) — міністр земляробства,
Прафесар Метл (нацыянал-дэмакрат) — міністр аховы здароўя.

Шуберт (член партыі чэшскіх сацыялістаў) — міністр асветы,
Фрыш (беспартыйны) — міністр уніфікацыі законаў,
Горак (беспартыйны) — міністр сацыяльнага забеспячэння,
Файнор (беспартыйны, славак) — міністр юстыцыі,
Камеінікі (сацыял-дэмакрат) — міністр шляхоў зносін,
Янечак (член партыі раменікаў і дробных гандляроў) — «Жыўноценскай» — міністр гандлю,
Дуноўскі (чэшскі сацыяліст) — міністр пошты і тэлеграфу,
Ваўрачка (былы міністр прапаганды, беспартыйны),
Зенкл (гарадскі галава горада Прагі, чэшскі сацыяліст),
Букоўскі (нацыянал-дэмакрат, славак) — міністры без партфеля.

У Маскву прыбыў удзельнік баёў ля возера Хасан лётчык-лейтэнант Нікалай Іванавіч Лыскаў. Тав. Лыскаў будзе вучыцца ў Ваенна-Палітычнай акадэміі імя Леніна. НА ЗДЫМКУ: тав. Н. І. Лыскаў. Фото Исоселовича. (СФ).

ПАДРЯХОЎКА ДА ХХІ ГАДАВІНЫ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧЫЦК АЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВОЛЮЦЫІ

Бюро Менскага гаркома КП(б)В разгледзела і зацвердзіла прадстаўлены гаральскай камісіяй план падрыхтоўкі і правядзення святкавання ХХІ гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.
Гарком абавязваў партыйныя арганізацыі разгарнуць глыбокую раздумчальную работу сярод працоўных горада аб ролі большыцкай партыі і аб правядзеньні Леніна і Сталіна ў справе падрыхтоўкі і арганізацыі перамог со-

цыялістычнай рэвалюцыі і будучынтва сацыялізма ў нашай краіне, мабілюючы працоўных на ўсеагульнае павышэнне рэвалюцыйнай плынасці. Гарком рэкамендуе партарганізацыям у час правядзення прапагандыскай і агітацыйнай работы шырока ажарыстаць матэрыялы з Кароткага курсу гісторыі ВКП(б).
Гарком абавязваў партыйныя арганізацыі разгарнуць перадкстрычніцкае сацыялборніцтва за дэстоіную сустрэчу ХХІ гадавіны Кастрычніка.

ПРАЦОЎНЫМ ОРДЭНАЎНОСНАЙ СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

КАЛГАСНІКІ АРЦЕЛІ ІМЯ ЧАПАЕВА, ЗОЛАТАНОШСКАГА РАЕНА. ПАЛТАЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ (УССР), ЗАКЛІКАЮЦЬ КАЛГАСНІКАЎ АРЦЕЛІ ІМЯ БЕЛАРУСНАЙ АСОБАЙ ВАЕННАЙ АГРУПІ, ЗАКЛІКАЮЦЬ УСІХ ПРАЦОЎНЫХ СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ ПАДХАПІЦЬ ПРАПАНОВУ ВАРШЫЛАЎГРАДЦАЎ РАЗВІЦЬ СОЦСАБОРНІЦТВА ЗА ЛЕПШУЮ ПАСТАНОЎКУ МАСАВАЙ АБОРОННАЙ РАБОТЫ.

Дарагія таварышы! Мы пераісваліся з вамі ў тую памятную дні, калі нашы брацкія рэспублікі рыхтаваліся да выбараў у свае совецкія парламента. Парашылі саборнічак, каб большыцка правесі выбары і дабіцца новых перамог у далейшым развіцці сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.
З вядомым залучэннем мы чыталі пісьмо-адказ, радаваліся нашым поспехам ва ўмацаванні калгаса, падняцці ўраджайнасці, палыпшэнні культурна-бытавых умоў.
У Совецкай Украіне, Беларусі, як і ва ўсіх рэспубліках, выбары ў Вярхоўны Саветы прайшлі выключна арганізавана. Увесь народ, згуртаваны вакол большыцкай партыі, аднагалосна галасавалі за лепшыя сьмяоў і дачок нашай радзімы, за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

Адзіміядзе самалётнага мастацтва і зававаў права прадэманстраваць сваё мастацтва на Усеагульнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў Маскве.
Функцыянуюць у нас кінатэатр, вялікая бібліятэка. Прыездзяць, ларагія таварышы, паглядзім разам добрыя кінофільмы, футбольны матч на нашым стадыёне, пачастуем вас варанымі жараным, пачастуем віном вінівым, клубнічным або аблынным, вырабленым на нашым заводзе. Будзе пільны дзень — пакатаем вас па Дняпру на матарнай лодцы.
У бліжэйшыя дні ўжо заканчваем асеннія работы. Закончыў пасеў на плошчы 1.120 га. Паселі быстра, высокакасна. Хутка будзем палводзіць вынікі галавога гаспадарання Добрая вынікі атрымаюцца. Агульня прыбытак калгаса павялічваецца на 1.109.674 руб. да 1.391.175 руб. Палвоваецца грашовая вартасць прападня. Хлеба таксама будзе ўдольств.

Такая коратка нашы дасягненні. Такіх-жа і яшчэ большых поспехаў дабіцца тысячы калгасоў Украіны.
Мы ведаем, што і вама арцелі, а разам з ёй сотні калгасоў Беларусі вырасілі, багатымі сталі, бо ў Совецкай краіне, у краіне, якой кіруе большыцкая партыя і вялікі Сталін, няма месца астыю.
І ўяносіцца наша магутнейшая сацыялістычная радзіма ўсё вышэй і вышэй над усім загніўшым капіталістычным светам. На ўвесь свет зяюць прыбываюць зоркі Крамя Сталінскае сонца сьвечыць у нас саргаве даскавымі прамянямі, галубіць працоўных СССР, вятхнае прыгчытаны народ капіталістычных краін да барацьбы і асвятляе шлях.

Але гэта яснае святло прыводзіць у шаленства звар'ялых у сваіх чорных лагоўшчак фашысцкіх ваўкоў. Яны не могуць прымырыцца з існаваннем краіны, дзе людзі жывуць свабодна і працуюць на сябе, на сваю радзіму. Палючы фашысцкі галаварэзы з вышчым бязогам улоўж граніцы. Але не ўтрымліць поплія псы сталёвай шпідэлі. Паграбавалі японскія самураі раскрыць сваю паць на наш каравай Без зубоў асталіся. А калі яшчэ хто небудзь сунецца — не ўтрымаць галавы на плячах.
Герачыны баіны, камадзіры і палітработнікі Далёкаўсходняга Чырвонасяжынага фронта добра правучылі імперыялістычных драпежнікаў ля во-

зера Хасан. У складанейшых умовах чырвоныя баіны адстаілі нашу ролювую зямлю, бо яны іллі ў бой пад сцягам Леніна—Сталіна.
Краіна Сталінскай Канстытуцыі, краіна сацыялізма несакуршульна. Але перад тварам фашысцкай імперыялістычнай ваіны мы абавязаны няўтомна працаваць над далейшым умацаваннем ле абароназдольнасці, уяпіць на аператуальна большую вышнюю абаронную работу на заводах, фабрыках, у калгасах соўгасах, установах, навуцальных установах.
Рабочыя варшылаўградскага паравозабудуўнічага завода імя Кастрычніцкай рэвалюцыі, шахты № 9, Варшылаўскага раёна, ордэнаўноснае брыгадзіры жаночых трактарных брыгад унеслі прапанову разгарнуць сацыялістычнае саборніцтва на лепшую пастаноўку масавай абароннай работы.
Гэты заклік падхпілі мільёны працоўных Совецкай Украіны. Гэтую выдатнейшую ініцыятыву адобрылі партыйныя арганізацыі.
Прапанову варшылаўградцаў і пісьмо арцелі імя Сталіна, Геніцкаскага раёна, актыўна абмяроўваюць зараз працоўныя брацкай сонечнай Грузіскай совецкай рэспублікі.
Наш калгас таксама ўключыўся ў саборніцтва. Мы маем 315 азячкістаў ГПА, 73—ППХА, 43—ГСА, 49 варшылаўскіх стралкоў, варшылаўскіх кавалерыстаў, 12 планерыстаў, вучыляў. Але гэта далёка недастаткова. Мы ставім перад сабой швэрдую задану—паабіцца ажыўлення ідэйнасці ўсіх ваенных асаовіаімаўскіх гурткоў, каб кожны калгаснік атрымаў неабходныя веды, каб ён быў палкам падрыхтаван да абароны краіны і авалодаў бы адной з ваенных спецыяльнасцей.
Давайце, таварышы, па-сапраўднаму разгорнем, па прыкладу варшылаўградцаў, ваенную работу так, каб кожная фабрыка, завод, шахта, установка, ВМУ кожны калгас, соўгас і МТС ператварыць у крапасны абароны, каб кожны працоўны авалодаў бы адной з ваенных спецыяльнасцей.
Просім абмеркаваць гэтае пісьмо і свой адказ перадаць праз газеты «Комуніст» і «Звязда».

Няхай жыве наш магутнейшы СССР! Няхай жыве сталінская дружба народаў краіны сацыялізма!
Няхай жыве Усеагульная Комуністычная партыя (большэвікоў)!
Няхай жыве наш ларагі бацька, настаўнік і правальні працоўных усяго свету — вялікі Сталін!

Пісьмо аднагалосна прынята на агульным сходзе калгаса імя Чапаева, Золатанашскага раёна, Палтаўскай вобласці, у якім прыняла ўдзел 380 чалавек.
ПА ДАРУЧЭННО СХОДА ПІСЬМО ПАПІСАЛІ:
ПРАДА С., ШЫКША Я., КАРПЕНКА М., КЛІМЕНКА І., ВАРАЧЕНКА Ф., ГРЫЦЕНКА В., ПІПІПЕНКА П., СОВЫСЬКА П., ПІСАРЭНКА А., ГАНЧАРЭНКА М., ЦІМЧЭНКА І., ВЕРЭМІЙ П.

Пісьмо аднагалосна прынята на агульным сходзе калгаса імя Чапаева, Золатанашскага раёна, Палтаўскай вобласці, у якім прыняла ўдзел 380 чалавек.
ПА ДАРУЧЭННО СХОДА ПІСЬМО ПАПІСАЛІ:
ПРАДА С., ШЫКША Я., КАРПЕНКА М., КЛІМЕНКА І., ВАРАЧЕНКА Ф., ГРЫЦЕНКА В., ПІПІПЕНКА П., СОВЫСЬКА П., ПІСАРЭНКА А., ГАНЧАРЭНКА М., ЦІМЧЭНКА І., ВЕРЭМІЙ П.

Г І С Т О Р Ы Я

Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў)

Пад рэдакцыяй Камісіі ЦК ВКП(б).

КАРОТКІ КУРС.

Адабран ЦК ВКП(б). 1938 год.

РАЗДЗЕЛ VII

ПАРТЫЯ БОЛЬШЭВІКОЎ У ПЕРЫЯД ПАДРЫХТОЎКІ І ПРАВЯДЗЕННЯ КАСТРЫЧНІЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВОЛЮЦЫІ.

(КРАСАВІК 1917 г. — 1918 г.).

1. АБСТАНОЎКА ў краіне пасля лютаўскай рэвалюцыі. Выхад партыі з падполля і пераход да адкрытай палітычнай работы. Прыезд Леніна ў Петраград. Красавіцкія тэзісы Леніна. Устаўка партыі на пераход да соцыялістычнай рэвалюцыі.

Падзеі і паводзіны Часовага ўрада ў кожным дні падарывалі правільнасць лініі большэвікоў. Яны ўсё асвей паказвалі, што Часовы ўрад стаіць не за народ, а супроць народа, не за мір, а за вайну што ён не хоча і не можа даць ні міру, ні аямлі, ні хлеба. Растворчальная дзейнасць большэвікоў знаходзіла спрыяючую глебу.

У той час як рабочыя і салдаты зьвярталі царскі ўрад і згішчальні манархіі, Часовы ўрад ігнараваў іх патрабаванні да захавання манархіі. Ён пасляў тайком 2 сакавіка 1917 года Гучкова і Шульгіна да цара, Буржуазія хопіла перадаць уладу брату Нікалаю Раманава — Міхайлу. Але калі на мітынгу чыгуначнікаў Гучоў заклікаў сваю прамову вольцам «Нахай жыве імператар Міхайл» то рабочыя патрабавалі неадкладнага арэшту і вобшыку Гучкова, саварачы а збурэннем: «Хран за рэдэжу не салдацеў».

Было ясна, што рабочыя не дазваляць аднавіць манархію.

У той час як рабочыя і сялянне ажыццяўляючы рэвалюцыю ў прыватнасці кроў, часта і сьмяненні вайны, дабіраліся хлеба і аямлі, патрабавалі рашучых мер у барацьбе з разрухай Часовага ўрада аставаўся глуміць да гэтых кроўных патрабаванняў народа. Гэты ўрад, які склаўся з вядомых прадстаўнікоў капіталістаў і памешчыкаў, і не думаў задовольняць патрабаванні сялян аб перадачы ім аямлі. Ён не мог таксама даць хлеба працоўным, бо для гэтага неабходна было заручыцца інтэрэсамі буйных сельскагаспадарчых землеўладальнікаў, у кіраванні якіх быў хлеб у краіне, чаго не рабіўся рабчы ўрад, бо ён сам быў звязаны з інтэрэсамі гэтых класаў. Не мог ён таксама даць міру. Звязаны з англа-французскімі імперыялістамі Часовы ўрад не толькі не думаў аб сьмяненні вайны, але, наадварот, прабаваў скарыстаць рэвалюцыю для больш актыўнага ўдзелу Расіі ў імперыялістычнай вайне, для ажыццяўлення сваіх імперыялістычных замыслаў аб захаванні Канстанцінопалі і праліваў, аб захаванні Галіцыі.

Было ясна, што даверлівым адносінням народных мас па палітыку Часовага ўрада хутка павінен наступіць канец.

Ставалася ясным, што двасюладзе, якое складалася пасля лютаўскай рэвалюцыі, не можа ўжо трымацца доўга, бо ход падзей патрабаваў, каб улада была сьвязанатравапа дзе-небудзь у адным месцы: або ў сенах Часовага ўрада, або ў руках Советуў.

Праца, арганізацыя палітыка меншэвікоў і эсэраў пакуль яшчэ мела падтрыманне ў народных масах. Яны падтрымалі рабочыя, і яшчэ больш салдат сялян, якія верылі, што «хутка» прыдзе Устаўочны сход і ўсё надзеі па-добраму, якія думалі, што вайна вядзецца не для захавання а па неабходнасці — для абароны дзяржавы. Такія людзкі Ленін называў добра сумленна заблуджанымі абаронацамі. Сярод усіх гэтых людзей эсэраў і меншэвікоў былі палітыка прарочак і абману даверлівых людзей.

Часовы ўрад не здуўся абмяжоўваць палітыку скрытай барацьбы з рэвалюцыяным рухам мас, палітыку вакуліных камбінанай супроць рэвалюцыі. Ён часам рабіў спробы перайсці ў адкрытае наступленне супроць дэмакратычных свабод спробы «адвавіць дыцыпліну», асабліва сярод салдат, спробы «звесці парадка», гэта значыць увесці рэвалюцыю ў патрабаванні да буржуазіі рамкі. Але як ён не стараўся ў гэтым напрамку, яму гэта не ўдалася, і народныя масы з рвеннем ажыццяўлялі дэмакратычныя свабоды — свабоду слова, друку, саюзаў, соходу, дэманстрацый. Рабочыя і салдаты стараліся поўнасцю скарыстаць упершыню заваяваныя ім дэмакратычныя правы для актыўнага ўдзелу ў палітычным жыцці краіны, каб зразумець і асьмеліць стварыць сваю становішча і прыняць рашэнне — як дзейнічаць далей. Пасля лютаўскай рэвалюцыі арганізацыі большэвіцкай партыі, якія працавалі нелегальна ў найбольшых умовах цяжкасці, ашлі і падполля і пачалі разгортваць адкрытую палітыку і арганізацыйную работу. Колькасць членаў арганізацыі большэвікоў у гэ-

ты час была не больш 40—45 тысяч чалавек. Але гэта былі загартаваныя ў барацьбе кадры. Камітэты партыі былі рэарганізаваны на пачатках дэмакратычнага цэнтралізма. Была ўстаноўлена выбарнасць усіх партыйных арганізацый знізу даверху.

Пераход партыі на легальнае становішча выявіў рэагавальнасць у партыі Каменева і асектарыя работнікі Маскоўскай арганізацыі вапрывалад Рыкаў Вубноў, Ногін, сталі на поўнашэвіцкай пазіцыі ўмоўнага падтрымання Часовага ўрада і палітыкі абаронацаў. Сталі, які толькі-што вярнуўся з ссылкі, Молатаў і іншыя, рэагавалі з большасцю партыі, адстойвалі палітыку рэдакцыі Часовага ўрада, выступалі супроць абаронацаў і заклікалі на актыўнай барацьбы за мір, да барацьбы супроць імперыялістычнай вайны. Частка работнікаў партыі адсталася адлюстроўваючы сваю палітыку адсталасць у рэзультате доўгачасовага прабывання ў турме або ссылкі.

Адчувалася адсутнасць правадыра партыі — Леніна.

З 16 красавіка 1917 года, пасля доўгага выгнання, вярнуўся ў Расію Ленін.

Прыезд Леніна меў велізарнае значэнне для партыі, для рэвалюцыі.

Яшчэ з Швейцарыі, атрымаўшы толькі першыя весткі аб рэвалюцыі Ленін пісаў партыі і рабочаму класу Расіі ў шматлікіх лістах:

«Рабочыя! Вы правялі пуды пролетарскага, народнага гераізма ў грамадзянскай вайне супроць паніжэння. Вы павінны правялі пуды пролетарскай і агітывацыйнай арганізацыі каб падрыхтаваць сваю перамогу ў другім этапе рэвалюцыі» (Ленін, т. XX, стар. 10).

У Петраград Ленін прыехаў з красавіка ночы. На Фінляндскай выезда і на плошчы перад аказалым саўракаць Леніна сабраліся тысячы рабочыя, салдаты і матросы. Неапісалынае захапленне ахапіла масы, калі Ленін вышаў з вагона. Яны падхалілі Леніна на рукі і так унеслі яго прамыя тры і вялікую залу казала, дзе меншэвікі Чхеідзе і Сябелеў пачалі былі гаварыць ад імя Петраградскага Совету «прынятыя» прамовы, у якіх яны «выражалі падзею», што Ленін зноўдзе з ім «агучную мову». Але Ленін не стаў іх слухаць, прайшоў міма іх да масы рабочыя і салдаты і з бранявіка сказаў сваю славуую прамову, у якой заклікаў масы да барацьбы за перамогу соцыялістычнай рэвалюцыі. «Нахай жыве соцыялістычная рэвалюцыя!» — так заклікаў Ленін гэтую сваю першую пасля доўгіх год выгнання прамову.

Па прыездзе ў Расію Ленін а ўсёй энэргіяй аддаўся рэвалюцыянай рабоце. На другі дзень пасля прыезду Ленін выступіў а дэкламацыйна аб вайне і рэвалюцыі на сходзе большэвікоў, а затым паўтарыў тэзісы свайго дэкламацыйна на сходзе, дзе апрача большэвікоў прысутнічалі таксама меншэвікі.

Гэта былі выдатныя Красавіцкія тэзісы Леніна, якія далі партыі і пролетарыату асноўную рэвалюцыяную лінію пераходу ад буржуазнай рэвалюцыі да соцыялістычнай.

Тэзісы Леніна мелі велізарнае значэнне для рэвалюцыі для далейшай работы партыі. Рэвалюцыя азначала найвышэйшым пераход у жыцці краіны і партыі ў новыя умовы барацьбы пасля зьвяржэння царыма мела патрабу ў новай арыентацыі, каб омець і ўстаўлена пайсці на новай дарозе Гэтую арыентацыю давалі партыі тэзісы Леніна.

Красавіцкія тэзісы Леніна давалі геніяльным план барацьбы партыі за пераход ад буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі да рэвалюцыі соцыялістычнай, за пераход ад першага этапу рэвалюцыі да другога этапу — да этапу соцыялістычнай рэвалюцыі. Усёй сваёй паларэянай гісторыі партыя была падрыхтавана да гэтай вялікай задачы. Яшчэ ў 1905 годзе Ленін гаварыў у сваёй брашуры «Дзве тактыкі соцыял-дэмакратыі ў дэмакратычнай рэвалюцыі», што пасля зьвяржэння царыма пролетарыят павінен быць ажанічаны са станаўшча і прыняць рашэнне — як дзейнічаць далей. Пасля лютаўскай рэвалюцыі арганізацыі большэвіцкай партыі, якія працавалі нелегальна ў найбольшых умовах цяжкасці, ашлі і падполля і пачалі разгортваць адкрытую палітыку і арганізацыйную работу. Колькасць членаў арганізацыі большэвікоў у гэ-

ты час была не больш 40—45 тысяч чалавек. Але гэта былі загартаваныя ў барацьбе кадры. Камітэты партыі былі рэарганізаваны на пачатках дэмакратычнага цэнтралізма. Была ўстаноўлена выбарнасць усіх партыйных арганізацый знізу даверху.

У галіне палітычнай Ленін прапанаваў пераход ад парламентарнай рэспублікай Совету, як найбольш метаэаэдульную форму палітычнай арганізацыі грамадства ў пераходны перыяд ад капіталізма да соцыялізма.

«Свабоднасьць блугача моманту ў Расіі гаварылася ў гэтых закліках, у пераходзе ад першага этапу рэвалюцыі, які даў уладу буржуазіі ў сілу неадстатковай аьядомасці і арганізацыйнага пролетарыята, — да другога ле этапу, які павінен даць уладу ў рукі пролетарыята і блудейшых слаўў сьлябіна» (Ленін, т. XX, стар. 88).

«Не парламентарная рэспубліка — зварот да ле ад Совету рабочых дэпутатаў быў бы крокам назад — а рэспубліка Советуў рабочых батрацкіх і сялянскіх дэпутатаў па ўсёй краіне, знізу даверху» (там жа, стар. 88).

Вайна, гаварыў Ленін, і пры новым Часовым урадзе астаецца грабежніцкай, імперыялістычнай вайной. Задача партыі заключалася ў тым, каб рашучым чынам гэта масам і паказаць ім, што скончыць вайну не рэвалюцыя, а сапраўды дэмакратычным мірам велька без зьвяржэння буржуазіі.

У адноснах да Часовага ўрада Ленін выступаў лоунт: «Нікага падтрымання Часоваму ўраду».

Ленін указаў, далей у тэзісах, што наша партыя пакуль што знаходзіцца ў Совету з меншэвікамі, што там павуе блок меншэвікоў і эсэраў, які прародзіць буржуазны ўплыў па пролетарыяты. Таму задачай партыі з'яўдалася:

«Рашучым чынам масам, што Совет рабочых дэпутатаў ёсць адына магчыма форма рэвалюцыянага ўрада і што таму нашай задачай, пакуль гэты ўрад паддаецца ўплыў буржуазіі, можа з'явіцца толькі пераходны, сістэматычнае, настойлівае, прыстаўваючыся асабліва да практычных патрабаваньняў мас рашучым чынам пайсці іх тактыку. Пакуль мы ў меншасці мы вядзем работу крытычна і вынасення памылак, прапаведуючы ў той-жа час неабходнасць пераходу ўсёй дзяржаўнай улады да Советуў рабочых дэпутатаў.» (Ленін, т. XX, стар. 88)

Гэта азначала, што Ленін не заклікаў да паўстання супроць Часовага ўрада, які карыстаўся ў даны момант уладай, не патрабаваў яго зьвяржэння а дабіваўся таго, каб шляхам рашучай і вярховай работы зьвязавалі большасць у Совету, змяніць палітыку Совету, а праз Совету — змяніць састаў і палітыку ўрада.

Гэта была ўстаўка на мірнае развіццё рэвалюцыі.

Ленін патрабаваў, далей сціснуць «бурную аямліну» — адмовіцца ад назвы партыі соцыял-дэмакратычнай. Соцыял-дэмакратыі называлі сябе і партыі Інтэрнацыянала, і рускія меншэвікі. Гэтая назва была забурдана, спарэна апартуістамі, апрадкімаі соцыялізма Ленін прапанаваў назваць большэвіцкую партыю комуністычнай партыяй, які называлі сваю партыю Маркс і Энгельс Такая назва з'яўляецца навукова правільнай, таму што канчатковай мэтай большэвіцкай партыі з'яўляецца дасягненне камунізма. Ад капіталізма чалавечтва можа перайсці непасрэдна толькі да соцыялізма, гэта значыць агітываць ўладаня сродкамі вытворчасці і размераваня прадуктаў па меры работы кожнага. Ленін гаварыў, што наша партыя глядзіць далей. Соцыялізм немінуча павінен ступова пераіраці ў камунізм, на адну яго напасава: «Ад кожнага — па яго здольнасці, кожнаму — па яго патрабаваньням».

Нарэшце, Ленін патрабаваў у сваіх тэзісах стварэння новага Інтэрнацыянала, стварэння Партыі Комуністычнага Інтэрнацыянала, свабоднага ад апартуізма, ад соцыял-шавінізма.

Тэзісы Леніна выклікалі ярэсце вышчэ сярод буржуазіі, меншэвікоў, эсэраў.

Меншэвікі зьвярталі да рабочых з адвавай, якая пачыналася пераодрагай, што «рэвалюцыя ў неабеспы».

патрабаванне пераходу ўлады да Советуў рабочых і салдатскіх дэпутатаў Плехану ў сваёй газэце «Еднство» змяніў арыткум у якім зааваў прамову Леніна «брэдавай прамовай». Плехану спааснаўся на словы меншэвіка Чхеідзе, які заявіў: «Па-за рэ-

2. ПАЧАТАК КРЫЗІСА ЧАСОВАГА ўРАДА. КРАСАВІЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ.

У той час як большэвікі рыхтаваліся да далейшага разгортвання рэвалюцыі, Часовы ўрад прадаўжаў вяршыць сваю процінародную справу і красавіка міністр замежных спраў Часовага ўрада Мілюкоў заявіў саюзнікам аб «усеаародным імяненні дзвесці суверэную вайну па рашучай перамогі і намеры Часовага ўрада ўстаіне захаўваць абавязальнасць, прынятыя ў адноснах да вашых саюзнікаў».

Такім чынам, Часовы ўрад кляўся ў вернасці царскім дагаворам і абяцаў праліць яшчэ столькі вараднай кроўі, колькі спатрыбіць імперыялістам для дасягнення «пераможнага канца».

19 красавіка гэта заява (слова Мілюкова) стала вядома рабочым і салдатам. 20 красавіка Цэнтральны Камітэт партыі большэвікоў заклікаў масы да пратэсту супроць імперыялістычнай палітыкі Часовага ўрада. 20—21 красавіка (3—4 мая) 1917 года рабочыя і салдаты масы, у колькасці не менш 100 тысяч чалавек, ахопленыя пачуццём абурэння супроць «смоту Мілюкова», вышлі на дэманстрацыю. На сягтах было мноства лоунтаў: «Агудыі-каваць тайныя дагаворы!», «Далой вайну!», «Усё ўлада Советам!» Рабочыя і салдаты ішлі з акрымі з пентру, к месцы знаходжання Часовага ўрада. На Неўскім і ў іншых месцах адбыліся сутычкі з асобнымі групамі буржуазіі.

Найбольш адравенныя контррэвалюцыянеры як генерал Карнілаў, заклікалі да расстрэлу дэмакратраў і нават адлілі адынавады загады. Адна воінскі часці, атрымаўшы такія загады, адмовіліся іх выканаць.

Невядлікая група членаў Петраградскага Камітэта партыі (Вагальнеў і іншыя) выступіла ў часе дэманстрацыі лоунт неадкладнага зьвяржэння Часовага ўрада. ЦК партыі большэвікоў рэзка асудзіў паводзіны гэтых «леных» аьятывацый, лічыць такі лоунт аьясоеваасовым і няправільным, перамакляючым партыі зьвязавалі большасць Советуў на свой бок і супрацьчым устанавіць партыі на мірнае развіццё рэвалюцыі.

Падзеі 20—21 красавіка азначалі пачатак крызіса Часовага ўрада.

Гэта была першая сур'ёзная трэсчэна ў згодніцкай палітыцы меншэвікоў і эсэраў.

2 мая 1917 года пад даўленнем мас з састава Часовага ўрада былі вызьдены Мілюкоў і Гучкоў.

Утварыўся першы наьлічымы Часовы ўрад у састаў якога побач з прадстаўнікам буржуазіі ўвайшлі меншэвікі (Сябелеў, Цэрталі) і эсэры (Чэрны, Керэвсі і інш.).

Такім чынам, меншэвікі, якія адмаўлялі ў 1905 годзе далучэнне ўдзелу прадстаўнікоў соцыял-дэмакратыі ў Часовым рэвалюцыяным урадзе, знашлі пярэ дапушчальным удзел свайх прадстаўнікоў у Часовым контррэвалюцыяным урадзе.

Гэта быў пераход меншэвікоў і эсэраў у лагер контррэвалюцыянай буржуазіі.

24 красавіка 1917 года адкрылася VII (Красавіцкая) канферэнцыя большэвікоў. Упершыню за час існавання партыі адраца сабралася канферэнцыя большэвікоў, якая па сваёму аьясенню займае ў гісторыі партыі такожэ месца як «эад партыі».

Усерасійская красавіцкая канферэнцыя паказала бурны рост партыі. На канферэнцыі прысутнічала 133 дэлегатаў з рашучым і 19 з дарадчым голасам Яны прадстаўлялі 80 тысяч арганізаваных членаў партыі.

Канферэнцыя абмеркавала і выпрацавала лінію партыі па ўсёх асноўных пытаньнях вайны і рэвалюцыі: аб аьтучым моманце, аб вайне, аб Часовым ўрадзе, аб Совету, аб аграрным пытанні, аб нацыянальным пытанні і т. д. У сваім дэкламе Ленін развіваў паларэянаі, ужо выказаныя ім раней у Красавіцкіх тэзісах. Задача партыі аьясноўвалася ў тым, каб ажыццявіць пераход ад першага этапу рэвалюцыі, які даў уладу буржуазіі... да другога ле этапу, які павінен даць уладу ў рукі пролетарыята і блудейшых слаўў

3. ПОСПЕХІ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ ў СТАЛІЦЫ. НЯЎДАЧНАЕ НАСТУПЛЕННЕ ВОЙСК ЧАСОВАГА ўРАДА НА ФРОНЦЕ. ПАДАЎЛЕННЕ ЛІПЕНСКАЙ ДЭМАНСТРАЦЫІ РАБОЧЫХ І САЛДАТ.

Партыя разгарнула на аснове рашучай работы па заваяванню мас, па баявым іх выхаванню і арганізацыі. Лінія партыі ў гэты перыяд заключалася ў тым, каб шляхам прылітыва растлумачэння большэвіцкай палітыкі і вымрціа аьюднітва меншэвікоў і эсэраў зьвязавалі сьцяг партыі ад мас, зьвязавалі большасць у Совету.

Апрача работы ў Совету большэвікі вялі велізарную работу ў профсаюзах, фабрычна-заводскіх камітэтах.

волюцыі астанеца адзін Ленін, а мы пойдзем сваім шляхам».

14 красавіка адбылася Петраградская агітывацыйная канферэнцыя большэвікоў Яна адабрала тэзісы Леніна і пачала іх у аснову сваёй работы.

2. ПАЧАТАК КРЫЗІСА ЧАСОВАГА ўРАДА. КРАСАВІЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ.

У той час як большэвікі рыхтаваліся да далейшага разгортвання рэвалюцыі, Часовы ўрад прадаўжаў вяршыць сваю процінародную справу і красавіка міністр замежных спраў Часовага ўрада Мілюкоў заявіў саюзнікам аб «усеаародным імяненні дзвесці суверэную вайну па рашучай перамогі і намеры Часовага ўрада ўстаіне захаўваць абавязальнасць, прынятыя ў адноснах да вашых саюзнікаў».

Такім чынам, Часовы ўрад кляўся ў вернасці царскім дагаворам і абяцаў праліць яшчэ столькі вараднай кроўі, колькі спатрыбіць імперыялістам для дасягнення «пераможнага канца».

19 красавіка гэта заява (слова Мілюкова) стала вядома рабочым і салдатам. 20 красавіка Цэнтральны Камітэт партыі большэвікоў заклікаў масы да пратэсту супроць імперыялістычнай палітыкі Часовага ўрада. 20—21 красавіка (3—4 мая) 1917 года рабочыя і салдаты масы, у колькасці не менш 100 тысяч чалавек, ахопленыя пачуццём абурэння супроць «смоту Мілюкова», вышлі на дэманстрацыю. На сягтах было мноства лоунтаў: «Агудыі-каваць тайныя дагаворы!», «Далой вайну!», «Усё ўлада Советам!» Рабочыя і салдаты ішлі з акрымі з пентру, к месцы знаходжання Часовага ўрада. На Неўскім і ў іншых месцах адбыліся сутычкі з асобнымі групамі буржуазіі.

Найбольш адравенныя контррэвалюцыянеры як генерал Карнілаў, заклікалі да расстрэлу дэмакратраў і нават адлілі адынавады загады. Адна воінскі часці, атрымаўшы такія загады, адмовіліся іх выканаць.

Невядлікая група членаў Петраградскага Камітэта партыі (Вагальнеў і іншыя) выступіла ў часе дэманстрацыі лоунт неадкладнага зьвяржэння Часовага ўрада. ЦК партыі большэвікоў рэзка асудзіў паводзіны гэтых «леных» аьятывацый, лічыць такі лоунт аьясоеваасовым і няправільным, перамакляючым партыі зьвязавалі большасць Советуў на свой бок і супрацьчым устанавіць партыі на мірнае развіцё рэвалюцыі.

Падзеі 20—21 красавіка азначалі пачатак крызіса Часовага ўрада.

Гэта была першая сур'ёзная трэсчэна ў згодніцкай палітыцы меншэвікоў і эсэраў.

2 мая 1917 года пад даўленнем мас з састава Часовага ўрада былі вызьдены Мілюкоў і Гучкоў.

Утварыўся першы наьлічымы Часовы ўрад у састаў якога побач з прадстаўнікам буржуазіі ўвайшлі меншэвікі (Сябелеў, Цэрталі) і эсэры (Чэрны, Керэвсі і інш.).

Такім чынам, меншэвікі, якія адмаўлялі ў 1905 годзе далучэнне ўдзелу прадстаўнікоў соцыял-дэмакратыі ў Часовым рэвалюцыяным урадзе, знашлі пярэ дапушчальным удзел свайх прадстаўнікоў у Часовым контррэвалюцыяным урадзе.

Гэта быў пераход меншэвікоў і эсэраў у лагер контррэвалюцыянай буржуазіі.

24 красавіка 1917 года адкрылася VII (Красавіцкая) канферэнцыя большэвікоў. Упершыню за час існавання партыі адраца сабралася канферэнцыя большэвікоў, якая па сваёму аьясенню займае ў гісторыі партыі такожэ месца як «эад партыі».

Усерасійская красавіцкая канферэнцыя паказала бурны рост партыі. На канферэнцыі прысутнічала 133 дэлегатаў з рашучым і 19 з дарадчым голасам Яны прадстаўлялі 80 тысяч арганізаваных членаў партыі.

Канферэнцыя абмеркавала і выпрацавала лінію партыі па ўсёх асноўных пытаньнях вайны і рэвалюцыі: аб аьтучым моманце, аб вайне, аб Часовым ўрадзе, аб Совету, аб аграрным пытанні, аб нацыянальным пытанні і т. д. У сваім дэкламе Ленін развіваў паларэянаі, ужо выказаныя ім раней у Красавіцкіх тэзісах. Задача партыі аьясноўвалася ў тым, каб ажыццявіць пераход ад першага этапу рэвалюцыі, які даў уладу буржуазіі... да другога ле этапу, які павінен даць уладу ў рукі пролетарыята і блудейшых слаўў

3. ПОСПЕХІ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ ў СТАЛІЦЫ. НЯЎДАЧНАЕ НАСТУПЛЕННЕ ВОЙСК ЧАСОВАГА ўРАДА НА ФРОНЦЕ. ПАДАЎЛЕННЕ ЛІПЕНСКАЙ ДЭМАНСТРАЦЫІ РАБОЧЫХ І САЛДАТ.

Партыя разгарнула на аснове рашучай работы па заваяванню мас, па баявым іх выхаванню і арганізацыі. Лінія партыі ў гэты перыяд заключалася ў тым, каб шляхам прылітыва растлумачэння большэвіцкай палітыкі і вымрціа аьюднітва меншэвікоў і эсэраў зьвязавалі сьцяг партыі ад мас, зьвязавалі большасць у Совету.

Апрача работы ў Совету большэвікі вялі велізарную работу ў профсаюзах, фабрычна-заводскіх камітэтах.

Праа некаторы час мясцовыя арганізацыі партыі таксама адабралі тэзісы Леніна.

Усё партыя, за выключэннем некалькіх адночак тыпу Каменева, Рыкава, Пятакова, прыняла тэзісы Леніна з велізарным зааьядаваннем.

2. ПАЧАТАК КРЫЗІСА ЧАСОВАГА ўРАДА. КРАСАВІЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ.

У той час як большэвікі рыхтаваліся да далейшага разгортвання рэвалюцыі, Часовы ўрад прадаўжаў вяршыць сваю процінародную справу і красавіка міністр замежных спраў Часовага ўрада Мілюкоў заявіў саюзнікам аб «усеаародным імяненні дзвесці суверэную вайну па рашучай перамогі і намеры Часовага ўрада ўстаіне захаўваць абавязальнасць, прынятыя ў адноснах да вашых саюзнікаў».

